

Budapesti Corvinus Egyetem
erna.uricska@stud.uni-corvinus.hu,
<https://orcid.org/0000-0002-5371-0650>

Uricska Erna: A bizalom a (nyelvi) részletekben rejlik? Nyelvhasználat a police_hu Instagram-profilján

Is trust in the (linguistic) details? Use of language on the Instagram profile of police_hu
Alkalmazott Nyelvtudomány, Különszám: Alkalmazott nyelvészet és kriminalisztika, 2022, 37–51.
doi:<http://dx.doi.org/10.18460/ANY.K.2022.004>

„Nem tudom, ki a *felelős* az instátokért,
de nagyon jól végzi a dolgát.
Szívmelengetőek a posztok :)”
(lakossági komment a police_hu oldalon)

A bizalom a (nyelvi) részletekben rejlik? Nyelvhasználat a police_hu Instagram-profilján

Is trust in the (linguistic) details? Use of language on the Instagram profile of police_hu

Since the 2000s, various social media platforms have become widespread, including profiles run by law enforcement agencies on different social networking sites in Hungary since the 2010s. By using these sites, it is possible to share and obtain information in real time between police organisations and the members of the public. Bilateral communication can be achieved through posts and comments, but in reality, the site administrators of law enforcement units need to find a communication style that is clear and understandable to the widest possible audience. In my research, I analysed posts created on the Instagram profile of the Hungarian Police (MR) over two periods (the first sampling period was completed in the first month of the launch of the profile, and the sampling was repeated a year later) using the methodologies of Instagrammatics and netlinguistics. Based on the results, it was found that an informal language variant exists on the profile of the Hungarian Police, presumably to gain the trust of the citizens.

Keywords: digital policing discourse, social network sites, Instagrammatics, community of practice, communication practice

Bevezetés

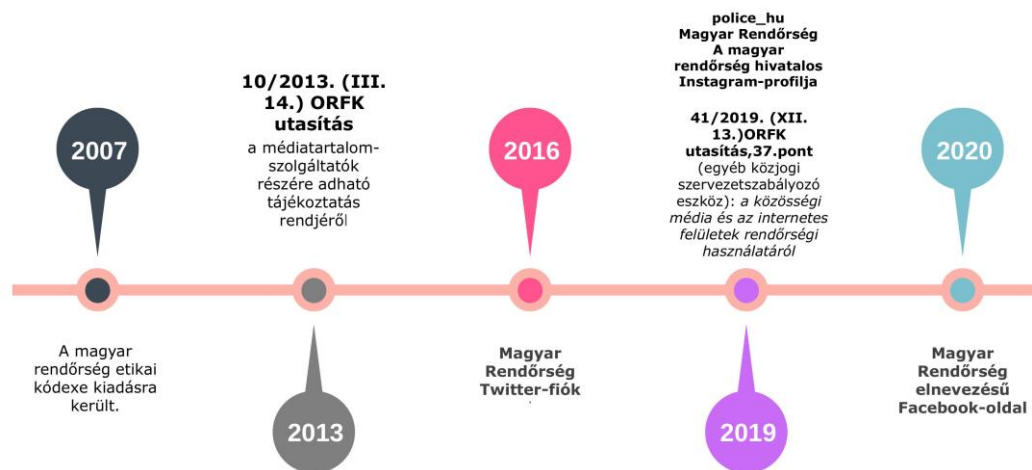
A modern demokráciákban az állampolgárok és a rendőrség közötti kapcsolatot nagymértékben befolyásolja a két fél közötti kommunikáció minősége. A kommunikáció nem öncélú, hanem eszköz a kommunikáló felek bizonyos céljainak eléréséhez (Goldreich et al., 2011), amelynek célja egyrészt az, hogy az üzenet feladója, jelen esetben a rendőrség az üzenetet eljuttassa a befogadóhoz, másrészt, hogy a befogadók, azaz esetünkben a lakosság tagjai megértsék azt, vagy akár reagáljanak is rá: gondolkodjanak, válaszkommunikációt indítsanak el, esetleg cselekedjenek. Habár a rendészeti tevékenység nem, illetve nemcsak információmegosztásból áll, kommunikációs szempontból a szervezet tevékenységének fontos eleme (Katz et al., 2009).

A feladatkörökből adódóan a rendőrség kommunikációja elsősorban **társadalmi célú kommunikáció**, hiszen feladata a bűnmegelőzés, bűnfelderítés, az igazságszolgáltatás előkészítése, a közrend és közbiztonság fenntartása, helyreállítása, a baleset-megelőzés. Molnár Katalin (2018) megfogalmazása szerint a **rendészeti kommunikáció** „a rendőrség által felhasznált sokféle információ, azok kezelése, továbbá az írásbeli és a szóbeli kommunikáció szervezeten belüli és kívüli minden megnyilvánulása” (Molnár, 2018: 9).

Az online felületek elterjedése előtt a rendőrségi szervezetek elsősorban a média hagyományos csatornáin, így például a televízión, a rádión vagy a nyomtatott sajtón keresztül tájékoztatták a lakosságot. A 2000-es évek óta azonban elterjedté váltak a különböző közösségimédia-platformok, így Magyarországon a rendészeti szervek vonatkozásában a 2010-es évek óta a szervezet által üzemeltetett profilok is. A magyar rendőrség 2016 óta rendelkezik Twitter-fiókkal, 2019. július 3-án indult el a police_hu oldal az Instagram alkalmazáson, és 2020. június 22-e óta rendelkezik Facebook-oldallal. A magyar rendőrség közösségi oldalakon történő megjelenését és a hozzájuk kapcsolódó utasításokat egy idővonalon elképzelve az 1. ábra mutatja be.

1. ábra. A magyar rendőrség megjelenése a közösségi médiában a legfontosabb utasítások beillesztésével

A magyar rendőrség a közösségi médiában

A közösségi média növekvő és széles körű használatával együtt megnőtt az érdeklődés ennek sikeres szervezeti integrációjához hozzájáruló tényezők iránt is. A különböző platformokon lévő jelenlét módosítja a szervezet és a lakosság tagjai közötti kommunikációs szokásokat, illetve azt a módot is, ahogyan a rendőrség tagjai beszélnek az állampolgárokkal.

A statisztikák alapján a magyarországi Instagram-felhasználók száma 2,6 millió fő, melyből a 18–24 életév közötti korosztály a legnépesebb a 860 ezer

magyarországi Instagram felhasználójával, noha csak 7 évnyi korosztályt tartalmaz. Őket követik a 25–34 év közöttiek 770 ezer magyar Insta felhasználóval. Az 55 év felettiek közül mindösszesen 139 ezren regisztráltak az Instagramon¹. Ha ebből a szempontból nézzük, a magyar rendőrség kezében hatalmas lehetőség van a bűn- és balesetmegelőzés tekintetében.

Digitális rendészeti kommunikáció

A közösségi média kétségtelenül megváltoztatja a rendőrségi szervek és a rendőrök kommunikációját a polgárokkal, az állami, gazdasági, társadalmi szervezetek tagjaival, továbbá a média szakembereivel, ám a közösségi oldalak rendészeti kommunikációba történő beágyazása, rutinszerű gyakorlatba való átültetése kihívás. Egyes kutatók azt állítják, az új kommunikációs technológiák alkalmazása nem hozza meg azokat a széleskörű szervezeti és kulturális változásokat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy átalakítsák a rendőrök és állampolgárok közötti kommunikációt (Bullock, 2018b), így nem képes átalakítani a civil-rendőr kapcsolatát sem (Bullock, 2018a; Dekker, 2020).

A különböző rendészeti szervezetek a nehézségek és korlátok ellenére sem hagyják figyelmen kívül a közösségi oldalak adta lehetőségeket, mert ezek megfelelő alkalmazása az egyik leghatékonyabb eszköz lehet, ugyanis a közösségek tagjainak tájékoztatása, oktatása és bevonása még soha nem volt ilyen egyszerű, mint napjainkban (Bullock, 2018a, 2018b; Tajudeen et al., 2018; O'Connor & Zaidi, 2020).

A rendőrök és a társadalom szereplői részéről is különböző szervezeti és kulturális korlátozó tényezőket említenek a nemzetközi kutatók is, valamint kiemelik, hogy ezeket az oldalakat – lehetőségeik ellenére, mondván: *közösségi* (Fielding, 2021) – csak tájékoztatásra használják, de nem párbeszédre (Zavattaro & Brainard, 2019; Dekker et al., 2020). Fontos kiemelni, hogy a kommunikáció alaptétele a kommunikáció cirkularitása (vö. pl. Fercsik-Raátz 2004: 18; Sólyom 2020: 16), e szerint alapvető jellemzője a kétirányú, közlő és befogadó között zajló információcsere. E nélkül a jellemző nélkül azonban csak a tájékoztató funkció valósul meg.

Az új típusú rendőrségi digitális kommunikáció egyértelműen szolgálja azt a fajta konstruktív szervezeti kultúrát, amelyet a magyar rendőrség is megcélzott és a támogatás-bevonás egyik alapja lehet a rendőrök között is. Az állomány olyan információkhoz juthat és rajtuk keresztül továbbítva a rendőrszakma, valamint a civil társadalmi környezetük is, amelyek végső soron az ország közrendjét, közbiztonságát erősíthetik (Elekes, 2014).

A rendőrségi kommunikáció digitális felületeken történő megjelenése, az információk tartalmának és formájának minőségi változása részét képezték a változó társadalmi igényeknek. A magyar rendőrség azonosult azzal az értelmezéssel, amely szerint a szervezet tagja elsősorban az őket körülvevő

¹ Az adatok a Statista.com-ról származnak. Idézi: <https://bit.ly/3VormRr> [letöltés ideje: 2022.06.12.]

társadalom részei és másodsorban rendőrök. Ugyanakkor éppen ez az a társadalom, amely az infokommunikációs technológiát annak változásával egyrészt leköveti, így az elavultnak értékelt (pl. papír alapú) csatornát már kevésbé preferálja. Másrészt egyértelmű elvárás a rendészeti szervektől a gyors, hiteles, etikus tájékoztatás, hiszen éppen a technológiai fejlődés miatt ma már nemigen maradnak események az ismeretlen szürke faktorban (Éberhardt, 2020).

Az újmédia felületein, amely Aczél Petra szerint a tartalomszerzés új formája és amely kifejezésben az „egybeírt alak a változást, a belső és rendszer felőli átalakulást jelképezi” (Aczél, 2010: 109), a közösségi oldalak elindulásával új lehetőségek jelentek meg a rendőrség külső kommunikációs céljainak közlését illetően. Az online térben való jelenléttel a szervezet eltérő módon, közvetlenül és csaknem valós időben tudja közölni a megtörtént bűncselekményeket, a szervezet prevenciós, edukációs tartalmú üzeneteit, gyakorlattá válhat a lakosság tagjainak az online és offline baleset- és bűnmegelőzéssel kapcsolatos felkészítése és az állampolgárok figyelmének a felkeltése az esetleges veszélyhelyzetre.

2002-ben Molnár Katalin azt írta, hogy a szervezet mondatszerkezeteire „a bonyolultság, a nehézkesség, a terjedelmesség, sőt a terjengősség jellemző” (Molnár 2002: 242). 2021-ben kutatási eredményei alapján Tóth Judit hasonló eredményre jut, ezt írja: „A rendészeti nyelv további jellemzője a szenvtelen, semleges és absztrakt fogalmazásmód, a körülíró mondatok, a normalizáció, a sok alanytalan mondat, a szavak és mondatok többszörös összetétele, a névelők és ragok időszakos hiánya. A funkciógés szerkezetek, a szenvedő szerkezetű mondatok is gyakoriak” (Tóth, 2021: 208). Példaként hozza fel az „átmeneti válságáthelyező rendszerek” vagy a „támogatási eszközök” kifejezéseket, amelyek a valóság összetett képét tömöríthetik, de másfelől meglehetősen homályosak, lerombolják a közösség és a személyiség közötti kapcsolatot (Tóth, 2021: 210). A széles körben elterjedt internet és mobileszköz-használat azonban hatással van a nyelvi viselkedésre is (Veszelszki, 2016), így a külföldi rendészeti egységek online kommunikációja során a közösségi oldalakon megjelenik a humor (Wood & Mc Govern, 2021) és az irónia (Lieberman et al., 2013) is. Nem véletlen, hiszen a humor és „az irónia implicit megjelenése kommunikációs szempontból közösségformáló erővel is bírhat: [...] a bennfentesség, az egy közösséghez tartozás, sőt [...] a cinkosság érzését is biztosíthatja” (Sólyom, 2015: 51).

A metaforák és metonímiák alkalmazása nemzetközi viszonylatban is megjelent az online és offline rendészeti kommunikáció során, hiszen elősegítik az elköteleződést a szervezet irányába (Ramsey & Robinson, 2015; Thibodeau et al., 2017), és lehetőséget kínálnak a pozitív előjelű változások elősegítésére (Condit & Bates, 2009). Barbara Czarniawska-Joerges és Bernward Joerges (1988) tanulmányai bemutatták, hogy a metaforák változása hogyan eredményezheti a mindennapi gyakorlatot egy szervezet megítélésének irányába. Más kutatók is arra a következtetésre jutottak, hogy „a metaforáknak instrumentális hasznuk van a valóságról alkotott képzetek megváltoztatásában”

(Condit & Bates, 2009: 115). Így tehát fontos megjegyezni, hogy a metaforák nem pusztán nyelvi jelenségek, hanem a kognitív rendszer működésének alapvető jellemzői (Lakoff & Johnson, 1980a, 1980b). Meg kell azonban jegyezni, hogy ez a hatás korlátozott, csak akkor működik, ha az alkalmazott metaforát a kommunikációs folyamat során a küldő és a befogadó is elfogadja és tud vele azonosulni. Vizsgálatuk és alkalmazásuk kiemelt jelentőségű lehet a szervezeti online kommunikáció során.

Az Instagram és az online gyakorlóközösség fogalma

Az Instagram alkalmazás 2010-ben kezdte meg működését, melyet kezdetben egy független magáncég üzemeltetett (Highfield & Leaver, 2016). Eleinte csak iPhone-on elérhető applikációként indult, ezért nagyon kis felhasználói bázisa volt, a mobiltelefonnal és internet-hozzáféréssel nem rendelkező felhasználók nem tudták használni. Napjainkban az alkalmazás már a Meta (Facebook) tulajdonában van.

Az online térben a hivatalos felület tagjai közösséget alkotnak. Rheingold (1993) virtuális közösségeknek hívja ezeket a csoportokat, azaz olyan emberek csoportjának, akik a való életben vagy találkoznak egymással, vagy nem; szavakat, gondolatokat cserélnek egymással, esetleg problémákat oldanak meg együtt számítógépes fórumokon és hálózatokon keresztül (Rheingold, 1993).

Az online térben létrejövő közösségekre Wenger (1998) az **online gyakorlóközösség** („community of practice”) elnevezést használja, amely olyan csoportot jelöl, ahol hasonló gondolkodású emberek, sok esetben szakemberek a tagok, és akiknek célja, hogy egymást támogassák, tanuljanak és a saját megértésüket elősegítsék egy csoportban történő elektronikus együttműködésen keresztül (Wenger 1998). A gyakorlóközösséget definiáló hármasság (közös részvétel, célok és javak) dinamikusan változik. Preece (2003) szerint is az internetes felületeken az emberek csoportjai online közösséget alkotnak, melynek kritériumait a 3 P (*Purpose* ’cél’, *People* ’emberek’, *Policy* ’alapelvek’) elvében foglalja össze, és bővebben így jellemzi az egyes kritériumokat:

- „a csoport tagjait **közös szándék és cél** köti össze, mint például az azonos érdeklődés, az információcsere igénye, vagy olyan szolgáltatás, amely a közösség létrejöttéhez nyújt alapot;
- **emberek csoportja**, akik azért lépnek kapcsolatba egymással, hogy saját igényeiket, érdeklődési körüket kielégítsék;
- **alapelvek, hallgatóságos feltevések, rituálék, szabályok és törvények** formájában, amelyek az emberek interakcióit irányítják; számítógépes rendszerek, amelyek lehetővé teszik és közvetítik a szociális interakciókat, és elősegítik az összetartozás érzését” (Preece, 2003, idézi Szalóki, 2006: 409).

Virtuális gyakorlóközösségről (*VCoP: virtual community of practice*) akkor beszélünk, ha a résztvevők online működnek együtt, de a közösségi média különböző platformjain (Dubé et al., 2005). A gyakorlóközösség tagjai digitális diskurzust folytatnak külön-külön és egymással is.

A **digitális diskurzus** az online térben létrejövő, nem egységes szerkezetű (monolitikus) gyakorlat, sajátos nyelvváltozat minden nyelv vonatkozásában (Thurlow 2018). Egyrészt nyelvészeti sajátosságok összessége a szerkezet (pl. tipográfia, helyesírás, szóválasztás, mondatszerkezet), a jelentés (azaz a szimbólumok és szavak), az interakció (pl. témakifejtés, visszacsatolás, helyesbítések) és a társas funkció (pl. identitásjelzők, humor és játék, arckezelés, konfliktuskezelés) során (Herring, 2001), másrészt a felsorolt változók mellett kontextusfüggő elemei az új média nyelvének. A digitális diskurzus fogalmának értelmezésével kapcsolatban egyfajta paradigmaváltás figyelhető meg, és a kutatók a kizárólagosan nyelvészeti jellegű vizsgálódástól elfordulnak egy komplexebb, új irány, a kommunikatív megközelítés felé (Georgakopoulou, 2006).

Ezek alapján feltételezhetjük, hogy az Instagram felületen megjelenő rendészeti szervezetek és követőik online gyakorlóközösséget alkotnak. A két fél által létrehozott vizuális és verbális tartalmak a gyakorlóközösség tagjai kommunikációs folyamatainak eredményei. Ennek egyik legfontosabb műfaji jellemzője, hogy sosem zárt szövegről beszélünk, és bármikor lehet hozzá írni.

A **digitális rendészeti diskurzus** saját fogalmam (Uricska, 2021, Uricska és Suták, 2022), amely az online térben a rendészeti egységek által létrejövő és a lakosság tagjaival folytatott diskurzust takarja, és a kommunikáció nyelvészeti változói mellett a vizuális és kontextusfüggő elemeket is magában foglalja. Nyelvészeti jellemzői az alkalmazott nyelvészet tudományterülete, a **netnyelvészet** által kutathatók.

Netnyelvészet

Az internet elterjedésének következtében az 1990-es években egy új kommunikációs-nyelvi mód jelent meg (Istók 2018). A különböző felületeken, oldalakon, alkalmazásokon zajló kommunikáció a nyelvi viselkedésre is hatással van (Bódi, 1998; Herring, 2001; Posteguillo 2002; Istók és Szerdi 2016; Veszelszki, 2011, 2016, 2017a, 2017b). „A netnyelvészet átfogó nyelvészeti (módszertani) keret, amely az interneten zajló kommunikáció nyelvhasználatra és a nyelvi változásokra gyakorolt hatásait vizsgálja” (Posteguillo, 2002: 22, ford. U. E.). Posteguillo a netnyelvészetet az alkalmazott nyelvtudomány új területeként definiálja; a tudományterület központjában az internet nyelvhasználatának elemzése áll. A **számítógép közvetítette kommunikáció** eltérő nyelvi módjára számos fogalom született mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban, az elnevezések sokszínűségére Istók Béla tanulmányának címében *Netnyelvészeti kaleidoszkópként* (Istók 2019) utal. Veszelszki Ágnes vezette be a

digilektus terminust (2010) „a számítógép közvetítette kommunikáció nyelvhasználati módjának, egy új nyelvváltozatnak a megnevezésére” (Veszelszki, 2017a: 36). Jellemzői között található a beszéltnyelviség hatása az írott szövegekre, az angol nyelv befolyása, a fonetikus írás, a rövidítések, az emotikonok használata, az új szavak és kollokációk keletkezése, illetve a vizualizáció felfokozott szerepe (Veszelszki, 2017a, 2017b). Napjainkban „egyre több nyelvész utasítja el a digitális kommunikáció általános nyelvi jellemzését, és helyette a különböző digitális műfajok, diskurzusok vagy témák alapján elkülönülő nyelvhasználat vizsgálatát javasolja” (Márku 2015, nyomán Istók 2018: 11). A szakirodalomban a *CMC* terminus helyét egyre inkább átveszi a *CMD*, azaz a *számítógép által közvetített diskurzus* (Herring 2001), amelynek hatása kiterjed az internetes nyelvészet kutatásának elméleti és módszertani kereteire is (Márku, 2015). A szerző továbbá kiemeli, hogy „egyre több kutatás indul a szociolingvisztika és a diskurzuselemzés perspektívájából, amelynek célja, hogy [...] a hangsúlyt áthelyezzék az általános leírásokról a különböző csoportok (gyakorlóközösségek) nyelvi gyakorlatának több szempontú feltérképezésére” (Márku, 2015: 76–77).

A kutatás módszertana

A kutatás fő fókuszában az Instagramon megjelenő verbális tartalmak nyelvi jellemzői álltak, pontosabban az, hogy a rendőrség hogyan segíti elő a párbeszéd kialakulását és fenntartását a közösség tagjaival, így jelen tanulmányban a rendőrség által létrehozott, megszokott nyelvhasználattól eltérő sajátosságokat próbáltam feltérképezni. A kutatásban az instagrammatika (Highfield & Leaver, 2016) és a netnyelvészet (Posteguillo, 2002) módszertanát alkalmaztam. Az instagrammatika módszertana legegyszerűbben megfogalmazva az Instagram-aktivitás, tartalom és gyakorlatok nyomon követése, jelen tanulmány esetében a bejegyzések gyakoriságát, azok témáit vizsgáltam. A netnyelvészet esetében Veszelszki *digilektus* fogalmának (Veszelszki, 2013, 2016, 2017a, 2017b) vizsgálata által annak jellegzetességeit figyelembe véve kódoltam az adatokat. Kezdetben angol nyelvű oldalakon kezdtem a nyelvészeti jellemzőket vizsgálni (Uricska, 2020a, 2020b), ezért olyan fogalmat kerestem, amely egyrészt létezik angol és magyar nyelven is, másrészt egyszavas kifejezés (kerülve a két vagy még több szóból álló fogalmakat), utalva ezzel is az internetes kommunikáció rövidítéseket alkalmazó tendenciájára. Ez Istók *minimalektus* fogalmában részletes kifejtésre kerül (Istók, 2018). Továbbá olyan fogalmat kerestem, amely a nyelvészeti fókusz mellett felfogható „különböző szempontok figyelembevételével szociolektusként, mediolektusként, de akár stílusréteggént is” (Veszelszki 2013: 436), azaz esetemben egy online közösség, a digitális rendészeti szubkultúra által használt nyelvváltozataként is.

A *digilektus* jellemzőinek vizsgálata során a kódoláskor a megjelent kategóriák előzetes szempontrendszerként működtek (deduktív eljárás), s a következő nyelvi

jellemzőket kódoltam: 1. idegen nyelvi hatás; 2. informalitás; 3. netspecifikus akronimák; 4. ikerszóalkotás; 5. szócsonkítás; 6. neologizmusok; 7. emotikonok és 8. tabuszavak.

A rendészeti digilektus esetében induktív eljárás által az elemzés során beazonosított kategóriákat alkalmaztam, és az alábbi jellemzők kerültek kódolásra: 1. rendészeti szaknyelvi elemek; 2. humor és irónia; 3. versek, dalok, filmcímek, számítógépes játékok; 4. szójátékok; 5. metonímiák és metaforák; 6. reáliák. Ezek vizsgálatának fő célja az volt, hogy ezek alkalmazásával hogyan próbálják a magyar rendőrség egységei erősíteni a szervezet és állampolgárok közötti párbeszédet.

A kutatás kérdései

A digitális rendészeti kommunikációs gyakorlat vizsgálatára és a kommunikációs gyakorlatok minőségére az alábbi kutatási kérdéseket vizsgáltam:

1. Vannak-e nyelvészeti sajátosságai a magyar rendőrség egységei kommunikációs gyakorlatának az Instagram-profilon fellelhető tartalmak alapján?
2. Kimutathatók-e ezek a nyelvészeti sajátosságok kvantitatívan és kvalitatívan?
3. Ha igen, mi ezek alkalmazásának a célja?

Mintaválasztás – A kutatás bemutatása

Az első mintavételi időszak a police_hu (a MR Instagram-profilja) létrehozásának első hónapja volt, azaz a 2019. július 3. és 2019. augusztus 2. közötti időszak. A mintaválasztás időszakát egy év elteltével azonos időpontban és időtartamban, azaz a 2020. július 3. és 2020. augusztus 2. közötti időszakban megismételtem. A police_hu oldal bejegyzéseinek száma a vizsgált időszakban $n = 122$ volt, melyből az első mintavételi időszakban $n_1 = 82$, a másodikban $n_2 = 40$ bejegyzést hozott létre a szervezet.

A kutatás eredményei

A vizsgált korpusz alapján a szervezetnek kiemelt témái vannak, érzékelhető a szervezet küldetése. A legtöbb bejegyzés az első mintavételi időszakban a rendőri hivatás népszerűsítése köré szerveződött, a szervezet adminisztrátorai 30 bejegyzést hoztak létre, míg a második mintavételi időszakban ez 10 bejegyzés volt. Hasonlóan kiemelkedően magas volt a rendőri járművekről szóló tartalmak fellelhetősége, amely ugyancsak a rendőri hivatást kívánja népszerűsíteni a szárazföldi, vízi és légi járművek bemutatásával, továbbá az *akkor és most* és a *#proudofoyou* ('büszkék vagyunk rátok') témák, amelyek ugyancsak a rendőri hivatáshoz köthetők. A témák részletes kifejtése azonban a tanulmány terjedelmi korlátai miatt egy következő tanulmányban történik majd meg.

A digilektus nyelvészeti sajátosságainak megjelenése a korpuszban

Az MR esetében az infokommunikációs technológia nyelvhasználatra gyakorolt hatását lehetett megfigyelni, és a következő jellegzetességeket lehetett kimutatni (1. táblázat).

1. táblázat. A digilektus nyelvészeti sajátosságai (a magyar rendőrség Instagram-profilja alapján)

Nyelvi jelenség, zárójelben az esetszámokkal	Példák
Idegen nyelvi hatás (angol, 14 esetben az első és 8 esetben a második mintavételi időszakban)	<i>Brothers in arms. Drive safe. This is how we do it!</i> 😊 <i>And yes, this is real!</i> 🙌 <i>Thanks for the great performance to our colleagues from Heves County!</i> 🙏 🤝, <i>Sound on. Mornings like this.</i> 😊 <i>Join the blue side!</i> 🤝 ❤️
Informalitás (6 esetben az első és 3 esetben a második mintavételi időszakban)	<i>My dad</i> 🤔❤️. <i>Te bekötöd!?, Anyádat hívd, ne a 112-t!</i> <i>Hatalmas pacsi!</i> 🐶🐶, <i>buksi</i>
Netspecifikus akronimák (5)	<i>RUTIN</i> (Rendőrségi Útinformációs Rendszer, a rendőrség közötti közlekedést segítő alkalmazása)
Szóduplikálás (ikerszóalkotás) (1)	<i>stip-stop</i>
Szócsonkítás (1)	<i>heli</i> (< <i>helikopter</i>)
Neologizmusok (1)	<i>COVID-19</i>
Emotikonok	Lásd a fenti szövegben.
Tabuszavak (lakossági komment)	<i>WTF</i>

Annak ellenére, hogy magyar profilról van szó, a szervezet 22 esetben angol szavakat és mondatokat használt, amely egy hierarchikus rendszerben működő közigazgatási intézménytől meglehetősen szokatlan, de a digilektus jellegzetessége mellett bizonyíthatja az interneten használt angol nyelv dominanciáját. 14 esetben az első, 8 esetben a második mintavételi időszakban kódoltam angol nyelvű szavakat és kifejezéseket. A számok nagysága közti különbség alapjául a két vizsgált időtartam alatt létrehozott bejegyzések száma szolgálhat magyarázatul. Az angol nyelvű szavak és kifejezések három fő téma köré csoportosultak, ezek a következők:

1. Rendőrség: *Join the blue side!* ('Csatlakozz a kék oldalhoz!'), *Blue is the colour* 🚔♂️🚔♀️🚔❤️, ('A kék a MI színünk.'). a szervezet egyenruhájának színére utalva.

2. Szavak vagy mondatok a rendőrökkel, kutyanekkel kapcsolatban: *Jaffart, Tyson és Python, Who let the dogs out?* ('Ki engedte ki a kutyákat?'), *Woof... woof...* ('Vau, vau...').

3. Köszönet a szervezet részéről: *Thanks for the great performance to our colleagues from Heves County!* ('Heves megyei kollégáinknak köszönjük a remek teljesítményt!'), *Thank you guys!* ('Köszönjük, srácok!') és felhívás egy másik szervezet részére, hogy vegyen részt a kihívásban: *Can you top this: #NYPD?* ('Felül tudjátok-e ezt múlni #NYPD?').

A *Sound-on* mondat két esetben jelent meg, hiszen 2019-ben (július 3. és július 7. között) a *Sound* volt az egyik legnépszerűbb nyári fesztivál Magyarországon, melyet a mintavételi időszakban rendeztek meg. A kifejezés használata egyrészt utal arra, hogy a rendezvény folyamatban van, másrészt az *-on* magyar helyhatározóragot is jelenthet.

A mintavételi időszakban a digilektus egy másik jellemzőjére, az informalitásra is volt példa. Ide azok a szavak és kifejezések tartoznak, amelyeket Veszelszki (2010) tabutörésnek és szlengnek nevez. Kilenc esetben kódoltam: 6 esetben volt jelen az első, 3 esetben a második mintavételi időszakban, így például a *Morning, folks* ('reggelt, emberek!) baráti, informálisnak nevezhető köszönés során; továbbá például: *menőbb, vagány, kutyameleg, Csapass!* ('Csináld!'), *Hatalmas pacsi.* ('Gratulálunk!'), *kutyabajuk* ('nincs semmi bajuk'), *Betyár egy világ volt.* ('Kemény időszak volt.') esetekben. A korpuszban azonban több olyan szó is előfordul, amely több helyre is került a kódolás során. Így a *betyárok* szó egy másik kategóriában, a reáliák csoportjában is kódolásra került (lásd 2. táblázat), hiszen a betyárlegenda a magyar kulturális örökségünk része, a szó használata a rendészeti digilektus egyik jellegzetességéhez is tartozhat. Az informalitás megjelenése közösségformáló erővel is bír, amely erősíti az online gyakorlóközösséghez való tartozást.

Netspecifikus akronimák 5 esetben jelentek meg, például az *EFOTT* ('Egyetemek és Főiskolák Országos Turisztikai Találkozója'), a *RUTIN* ('Rendőrségi Útinformációs Rendszer'), amely a rendőrség közúti közlekedést segítő alkalmazása, a *GPS* (*Global Positioning System* 'Globális Helymeghatározó Rendszer'), a *DVI* (*Digital Visual Interface* 'Digitális Vizuális Illesztők') esetében is, ahol szintén kimutatható az angol nyelv hatása és a rendészeti szaknyelvre jellemző rövidítések alkalmazása is (Uricska, 2020a). Számmal való betűhelyettesítés egyszer fordult elő a korpuszban, az *5let* ('ötlet') szóban. Neologizmus a *COVID* szóban, ikerszóalkotás a *stip-stop* (gyereknyelv, jelentése 'enyém') kifejezésben. A *heli* szóban szócsonkítás történik, a *helikopter* teljes szóalak használata helyett.

A leggyakoribb **emotikonok** a kék szívek voltak, amelyek ismét a rendőrség színére utalnak, a piros szív és a taps a rendőrség sikeres akciója utáni gratuláció jeleként. A felsorolt nyelvi jellemzők azonban a hivatalos rendőri nyelvnek nem képezik részét. Az emotikonok fajtái, gyakoriságuk, funkcióik részletesebb leírása egy következő tanulmány témája lesz.

Összegzésképpen elmondható, hogy a mintavételi időszakban idegen nyelvi hatás, informalitás, netspecifikus akronimák, metaforák és metonímiák voltak azonosíthatók. A digilektus egyes további tulajdonságai, mint például a verbális agresszió nem volt megfigyelhető a rendőrség Instagram-profilján, csak állampolgári oldalról (*WTF*), de azt nem távolították el, mert a felhasználó nem sértett moderációs elveket.

A rendészeti digilektus nyelvészeti sajátosságainak megjelenése a korpuszban

A jellegzetességek kódolásakor ebben az esetben nem tettem különbséget a számszerű szétválasztásra, arra voltam kíváncsi, hogy milyen hasonló jellegzetességek jelennek meg a korpusz mindkét mintavételi időszakában. Mivel a vizsgált oldal egy rendészeti profil, 18 terminus technicus került kódolásra (2. táblázat), amelyek az elsősegélynyújtás, vészhelyzetek, fegyverek és lőszeres témái köré összpontosultak. A magyar és angol nyelvű bejegyzések alkalmazhatók az angol rendészeti szaknyelvoktatás során (Uricska, 2020c; Uricska & Suták, 2022) tematikusan csoportosítva egy-egy adott témakör feldolgozásakor, továbbá a digitális kommunikációs készségek fejlesztésére.

2. táblázat. A rendészeti digilektus nyelvészeti sajátosságai (a magyar rendőrség Instagram-profilja alapján)

Rendészeti szaknyelvi elemek (18)	<i>robbanószer, 112-es hívásfogadó operator, mentő ügyeletes, vízi segélyhívó, körzeti megbízott, lómaradvány</i>
Humor és irónia (12)	<i>VAKÁCIÓÓÓ! Gál Kristóf üzeni: figyeljünk a zebrákra (is)! Mert a nyári szünet alatt több gyerek van az utakon. Velünk senki sem cicózhat! </i>
Versek, dalok, filmcímek, számítógépes játékok (11)	<i>Belga: Rendőrmunka Assassin's Creed, Gyűrűk Ura Két torony, A Király visszatér</i>
Szójátékok (7)	<i>mindenhol IS . sLÓw motion CEL-EB Blue is the colour. Nézzetek csak, valaki merre SÜNdörög...</i>
Metonímia és metafora (5)	<i>Köszöntjük családunk új tagjait , kék család, család, Ha Frodónak ilyen segítői lettek volna.</i>
Reáliák	<i>betyár</i>

A táblázat adatai alapján látható, hogy humor és irónia 12 esetben, szójátékok 7 esetben jelennek meg. A humort és a szójátékokat több esetben bűnmegelőzési céllal használták: *Figyeljünk a zebrákra (is)! Mert a nyári szünet alatt több gyerek van az utakon.*   . A humor alapjául a bejegyzés és a kép közötti ellentmondás szolgált, mert a verbális tartalom a gyalogátkelőhelyre utalt, míg a kép a Fővárosi Állatkertben készült, s rajta egy állatkerti zebra volt látható (így egyúttal metafora is). A humor, irónia és szójátékok alkalmazása emellett a szervezet iránti elköteleződést, a pozitív imázs kialakításának elősegítését is szolgálta.

A pozitív érzelmek kiváltásának célja, a humor és a mémstratégia alkalmazása részvételre ösztönöz (Wood & Mc Govern, 2021), ilyen módon jelen esetben is a szervezet stratégiájának részeként fogható fel. Ilyen például a *Ha Frodónak ilyen segítői lettek volna* mondat, ahol a rendőrökre történő pozitív hangvételi utalás (A *Gyűrűk Ura* című filmre utalva) és egyben metafora egyrészt a rendőröket pozitív színben tünteti fel, másrészt az oldal követőit biztatja a szervezeti kommunikációban való részvételre. A korpuszban többször előforduló *kék család*

alakulat szemantikája is különösen érdekes. A *család* a rendőrségre utal, viszont a *kék* jelöli ki metonimikusan a 'valamilyen család' jelentéskörből ezt a speciális közösséget, amelyre vonatkozik. Egy olyan metaforáról van itt szó, amely metonimikus szűkítés, pontosítás eredményeképpen tud megfelelően működni, segíthet megérteni a létrehozott valóságot, és erősítheti a szervezet pozitív irányú észlelésének a képét.

A *Rendőrmunka* című vers (Belga), a dalok, a filmcímek (pl. *Két torony* és *A király visszatér*, a *Gyűrűk ura* trilógia részeinek címei) metaforikus mondanivalóval bírnak. Ahogy a filmben Frodó és társai, úgy a való életben is a rendőrök a gonosz ellen harcolnak a béke állapotának elérése érdekében. Az üzenetek is segítik az oldal követőit, hogy bekapcsolódjanak a létrehozott tartalmakba, és közelebb kerüljenek a rendőrséghez, rendőrségi munkához e kommunikációs gyakorlat által.

A *betyár* szó a 'Betyár egy világ' mondatban ún. reáliának tekinthető. A reália olyan tárgyak gyűjtőfogalma, amelyek egy kultúrára, nyelvi közösségre utalnak, és ismeretlenek egy másik kultúra számára (Klaudy, 1997). E reáliák felhasználásával a nemzeti identitást lehet elősegíteni. A felület nyelvi egységei között több reália (pl. a *horrorkaraván* kifejezés) található, ez azonban nem volt eleme a vizsgált mintának.

Összegzés

A kutatásom célja az volt, hogy az instagrammatika és netnyelvészet módszertanával megvizsgáljam a magyar rendőrség Instagram-aktivitását és a létrehozott bejegyzések verbális tartalmának jellegzetességeit.

Az első kutatási kérdésre, azaz, hogy vannak-e nyelvészeti sajátosságai a magyar rendőrség egységei kommunikációs gyakorlatának az Instagram-profilon fellelhető tartalmak alapján, az elemzés adatait nézve kijelenthető, hogy az MR profiljának vannak, és az adatok felvetik egy digitális rendészeti nyelvváltozat létezését. Az itt alkalmazott nyelvváltozat mennyiségi és minőségi elemei a hagyományos rendészeti területen használt ún. *bikkfanyelvtől* a célcsoport összetétele miatt eltérnek. A kommunikációs gyakorlatot feltételezhetően a lakosság bizalmának megnyerése érdekében alkalmazzák. Pontosán azért, mert a felület kezelőinek olyan kommunikációs stílust kellett találniuk, amely a lehető legszélesebb befogadói réteg számára világos, érthető és bizalomépítő.

A második kutatási kérdésre, hogy ezek a nyelvészeti sajátosságok kimutathatók-e kvantitatívan és kvalitatívan, a vizsgált időszak alapján igen válasz adható. A **rendészeti digilektus** az online térben, egyes közösségi oldalak rendészeti profiljain használt, sajátos kvantitatív és kvalitatív jegyekkel rendelkező nyelvváltozat. Tudatos kommunikációs gyakorlat, kötetlenebb stílusréteg a lakosság bizalmának megnyerése érdekében.

A harmadik kutatási kérdésre választ adva feltételezhető, hogy a nyelvészeti sajátosságok alkalmazásának célja a rendőrség és az állampolgárok közötti

párbeszéd elősegítése, mivel egyre nagyobb szükség van a rendőrség és a közösségek tagjai közötti online kapcsolat kialakítására és fenntartására. Ennek elérése érdekében az Instagram egy lehetséges platformként szolgálhat. A magyar rendőrség a közösségi rendészeti filozófiája, a társadalom tagjai felé való nyitás és a társadalmi felelősségvállalás szellemében a közösségi oldalak nyújtotta lehetőségeket törekszik kihasználni.

A rendvédelmi szervezetektől kevésbé várható el napi szinten több poszt, ellenben folyamatos jelenlétre van szükség a rendőrség speciális feladataival kapcsolatban, mint például a pálya vonzóvá tétele, a hírnév-menedzsment és a lakosság felé történő újszerű nyitás tekintetében.

Irodalom

- Aczél Petra (2010). Netorika. A digitális retorika műfajai és jellemzői. In: Kukorelli Katalin (szerk.) *A tartalom és forma harmóniájának kommunikációja*. (109). XII. Dunaújvárosi Nemzetközi Alkalmazott nyelvészeti és Kommunikációs Konferencia.
- Bódi Zoltán (1998). Internetes kommunikáció – beszédkommunikáció. *Beszédkutató '98*, 178–188.
- Bullock, K. (2018a). (Re)presenting ‘order’ online: the construction of police presentational strategies on social media. *Policing and Society*, 28(3), 345–359.
- Bullock, K. (2018b) The police use of social media: transformation or normalization? *Social Policy & Society*, 17(2), 245–258.
- Condit, C. M. & Bates, B. R. (2009). Rhetorical Methods of Applied Communication Scholarship. In Frey, L. R. & Cissna, K. N. (eds). *Routledge Handbook of Applied Communication Research* (106–128). New York: Routledge.
- Czarniawska-Joerges, B. & Joerges, B. (1988). How to control things with words: Organizational talk and control. *Management Communication Quarterly*, 2, 170–193. doi:10.1177/0893318988002002003
- Dekker, R., van den Brink, P. & Meijer, A. (2020). Social media adoption in the police: Barriers and strategies. *Government Information Quarterly*, 37(2), 1–9.
- Dubé, L., Bourhis, A. & Jacob, R. (2005). The impact of structuring characteristics on the launching of virtual communities of practice. *Journal of Organizational Change Management*, 18, 145–166.
- Éberhardt Gábor (2020). Hogyan tovább, magyar rendőri hivatásetikai kódex? *Rendőrségi Tanulmányok*, 3(1), 121–142.
- Elekes Edit (2014). A szervezeti kultúra és a szervezetfejlesztés kapcsolata. *Magyar Rendészet*, 14(4), 25–40.
- Fercsik E. rzsébet & Raátz Judit (2004). *Kommunikáció szóban és írásban*. Budapest: Krónika Nova Kiadó Kft.
- Fielding, N. G. (2021). Police communications and social media. *European Journal of Criminology*, 1–19. doi:10.1177/1477370821998969
- Georgakopoulou, A. (2006). Postscript. Computer-mediated communication in sociolinguistics. *Journal of Sociolinguistics*, 10(4), 548–557.
- Goldreich, O., Brendan J. & Madhu, S. (2011). A Theory of Goal-oriented Communication. In *Proceedings of the 30th Annual ACM SIGACT-SIGOPS Symposium on Principles of Distributed Computing – PODC Association for Computing Machinery*, 11, 299.
- Herring, S. C. (2001). Computer-mediated discourse. In Schiffrin, D., Tannen, D. & Hamilton, H. (eds), *The Handbook of Discourse Analysis* (612–634). Oxford: Blackwell Publishers.
- Highfield, T. & Leaver, T. (2016). Instagrammatics and digital methods: Studying visual social media, from selfies and GIFs to memes and emoji. *Communication Research and Practice*, 2(1), 42–62. doi:10.1080/22041451.2016.1155332.
- Istók Béla (2018). *Internetes futballnyelvhasználat. Közösség, mémek, szóalkotás*. Eger: Líceum Kiadó.
- Istók Béla (2019). Netnyelvészeti kaleidoszkóp. *Eruditio – Educatio*, 14(1), 83–99.

- Istók Béla és Szerdi Ilona (2016). Az internetes nyelvhasználat napjainkban: di(gi)glosszia, minimalektus, net-sztenderd? In Juhász György et al. (szerk.), *A Selye János Egyetem 2016-os Nemzetközi Tudományos Konferenciájának tanulmánykötete* (58–74). Komárom: Selye János Egyetem.
- Klaudy Kinga (1997). *Fordítás I. Bevezetés a fordítás elméletébe*. Budapest: Scholastica Kiadó.
- Lakoff, G. & Johnson, M. (1980a). Conceptual Metaphor in Everyday Language. *The Journal of Philosophy*, 77(8), 453–486.
- Lakoff, G. & Johnson, M. (1980b). *Metaphors We Live By*. Chicago, London: The University of Chicago Press.
- Lieberman, J. D., Koetzle, D. & Sakiyama, M. (2013). Police Departments' Use of Facebook: Patterns and Policy Issues. *Police Quarterly*, 16(4), 438–462. doi:10.1177/1098611113495049
- Maguire, E. & Wells, W. (eds) (2009). *Implementing Community Policing: Lessons From 12 Agencies*. Portland: U.S. Department of Justice, Office of Community Oriented Policing.
- Márku Anita (2015). Az internetes nyelvhasználat kutatásának lehetőségei a kárpátaljai magyarok gyakorlóközösségeiben. In: Márku Anita, Hires-László, Kornélia (szerk.), *Nyelvoktatás, kétnyelvűség, nyelvi tájkép. Tanulmányok a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont kutatásaiból* (71–89). Ungvár: Autdor-Shark.
- Molnár Katalin (2002). Stílusrétegek és műfajok a rendvédelmi kommunikációban. *Belügyi Szemle*, 50(11–12), 238–247.
- Molnár Katalin (2018). *Rendészeti kommunikáció – a média tükrében. Kézikönyv és szemelvénygyűjtemény a rendészeti szakújságíró szakirányú továbbképzési szak hallgatóinak*. Budapest: Dialóg Campus Kiadó.
- O'Connor, C. D. & Zaidi, H. (2020). Communicating with purpose: Image work, social media, and policing. *The Police Journal*, 94(3), 333–352. doi:10.1177/0032258X20932957
- Posteguillo, S. (2002). Netlinguistics and English for Internet Purposes, *Iberica*, 4(4), 21–38.
- Preece, J., Maloney-Krichmar, D. & Abras, C. (2003). History of online communities. In Wellman, B. (ed.), *Encyclopaedia of community*. Thousand Oaks: Sage.
- Ramsey, C. & Robinson, L. (2015). Final report. The President's task force on 21st century policing. https://cops.usdoj.gov/pdf/taskforce/taskforce_finalreport.pdf
- Rheingold, H. (1993). *The Virtual Community: Homesteading on the Electronic Frontier*. Reading: Addison-Wesley.
- Sólyom Réka (2015). Szaknyelvi nyelvhasználat és kommentelés: egy internetes szakmai honlap cikkeinek és fórumszövegeinek szemantikai-pragmatikai jellemzői. *Jelentés és nyelvhasználat*, (2), 45–61.
- Sólyom Réka (2020). *Kommunikációs gyakorlatok*. Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem, L'Harmattan Kiadó.
- Szalóki Gabriella (2006). Virtuális együttlét, valós siker: az online közösségek, *TMT*, 53(9), 409–422.
- Tajudeen, F. P., Jaafar, N. I. & Ainin, S. (2018). Understanding the impact of social media usage among organizations. *Information & Management*, 55(3), 308–321.
- Thibodeau, P. H., Crow, L. & Flusberg, S. J. (2017). The metaphor police. A case study of the role of metaphor in explanation. *Psychonomic Bulletin Review*, 24, 1375–1386. doi:10.3758/s13423-016-1192-5
- Tóth Judit (2021). A rendészeti nyelv: átmenet vagy helyben járás? *Közösségi Kapcsolódások – tanulmányok kultúráról és oktatásról*, 1(1–2), 202–218. doi:10.14232/kapocs.2021.1-2.202-218
- Thurlow, C. (2018). *Digital discourse: Locating language in new/social media*. In: Burgess, J., Marwick, A. & Poell, T. (eds.), *The SAGE Handbook of Social Media* (135–145). New York: Sage.
- Uricska Erna (2020a). Közösségi rendészet – közösségi média. Elméleti háttér és a rendészeti digilektus fogalmának bevezetése. *Magyar Rendészet*, 20(2), 153–168.
- Uricska Erna (2020b). Proper interactive communication of the police as a (n e-) trust-building strategy. Introducing the term policing digilect. *Kosice Security Review*, 10(2), 185–195.
- Uricska Erna (2020c). Rendészeti közösségi oldalak a szaknyelvoktatásban. *Educatio*, 29(4), 653–662.
- Uricska Erna (2021). Online reputációmenedzsment a police_hu Instagram-profilján. *Belügyi Szemle*, 69(9), 1529–1547.

- Uricska Erna & Suták Máté (2022). Közösségi oldalak rendészeti profiljain létrehozott bejegyzések alkalmazása szaknyelvtanítás során. *Magyar Rendészet*, 22(1), 107–119.
- Veszelszki Ágnes (2010). Digilektus a lektusok rendszerében. In: Illés-Molnár Márta, Kaló Zsuzsa, Klein Laura & Parapatics Andrea (szerk.), *Félúton 5. Az ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskolájának konferenciája* (199–215). Budapest: ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola.
- Veszelszki Ágnes (2011). Az infokommunikációs technológia hatása a nyelvre. PhD-értekezés. Budapest: ELTE.
- Veszelszki Ágnes (2013). A digilektus hatása a dialóguslevelekre. *Magyar Nyelv*, 109(4), 435–447.
- Veszelszki Ágnes (2016). A netnyelvészet terminológiai és kronológiai áttekintése. In Balázs Géza (szerk.), *Jelentés a magyar nyelvről, 2010–2015* (56–73). Budapest: Inter Kft.
- Veszelszki Ágnes (2017a). *Digilect. The Impact of Infocommunication Technology on Language*. Berlin, Boston: De Gruyter Saur.
- Veszelszki Ágnes (2017b). *Netnyelvészet. Bevezetés az internet nyelvhasználatába*. Budapest: L'Harmattan Kiadó.
- Wenger, E. (1998). *Communities of practice: Learning, meaning, and identity*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wood, M. A. & Mc Govern, A. (2021). Memetic copaganda: Understanding the humorous turn in police image work. *Crime Media Culture*, 17(3), 305–326.
- Zavattaro, S. M. & Brainard, L. A. (2019). Social media as micro-encounters: Millennial preferences as moderators of digital public value creation. *The International Journal of Public Sector Management*, 32(5), 562–580.